

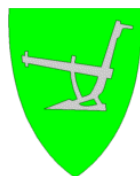
Løten
kommune

Hamar
kommune

Ringsaker
kommune

Stange
kommune

Elverum
kommune

Hias IKS

Løten kommune

SHA-plan VA-anlegg Kvernhuslykkja – Budor PARSELL I (Etappe 1 og 2)

VEDLEGG 3

20.11.2018

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Oppdragsgiver

Løten kommune

Sak

VA-anlegg Kvernhuslykkja – Budor
Etappe 1 og 2

Dato

20.11.2018

Utarbeidet av

Øyvind Hillestad

Fagkontrollert av

Katarzyna Ludwig

Godkjent av

Kristian Dalen

	Oppdragsnummer	Dokumentnummer	Revisjon
	A116838		

Distribusjonsliste for eksemplarer av planen

Eks. nr.	Innehaver	Firma
1.	Jens Petter Østerhaug	Løten kommune
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Eksemplarer av planen distribueres kun elektronisk pr. e-post.

INNHOLDSFORTEGNELSE

	SIDE
Distribusjonsliste for eksemplarer av planen	1
1 MÅLSETTING	4
2 BEGREPER OG DEFINISJONER	5
3 ORGANISERING AV SHA-ARBEIDET	6
3.1 Generelt	6
3.2 Organisasjonskart	7
3.3 Ansvar og myndighetsforhold	8
3.3.1 Byggherre	8
3.3.2 Byggherrens representant	8
3.3.3 Den prosjekterende	8
3.3.4 Koordinator	8
3.3.5 Hovedbedrift	8
3.3.6 Entreprenørene (arbeidsgivere og enmannsbedrifter)	9
4 RISIKOFORHOLD	10
4.1 Risikovurdering	10
4.2 Oppfølging	10
4.3 Sikkerjobb analyse (SJA)	10
5 TIDS- OG FREMDRIFTSPLANER	14
6 SHA-KRAV SOM SKAL INN I HMS-SYSTEMET	15
6.1 Generelt om helse, miljø og sikkerhet (HMS)	15
6.2 Opplæring, kompetanse og språkkrav	15
6.3 Personlig verneutstyr	15
6.4 Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet	16
6.5 Vernerunder	16
7 BEREDSKAPSPLAN	17
7.1 Beredskapsplanens innhold	17
7.2 Varslingsplan ved ulykke	17
8 AVVIKSBEHANDLING OG UØNSKEDE HENDELSER	19

VEDLEGG

Vedlegg 1	Eksempler på organisasjonskart
Vedlegg 2	Arbeidstilsynets skjema 504 om samordning av verne- og miljøarbeid på arbeidsplass med flere arbeidsgivere (skal ikke legges ved SHA-planen)
Vedlegg 3	Risikovurdering (skal ikke legges ved SHA-planen)
Vedlegg 4	Forhåndsmeldingsskjema til Arbeidstilsynet (skal ikke legges ved SHA-planen)
Vedlegg 5	Månedsrappport HMS
Vedlegg 6	Avviksskjema
Vedlegg 7	Sjekkliste for dokumentasjon (skal ikke legges ved SHA-planen)

1 MÅLSETTING

Dette er byggherrens SHA-plan, og den skal ivareta arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved planlegging, prosjektering og utførelse av bygge- eller anleggsplasser.

Risikoforholdene skal avdekkes under planlegging og prosjektering, og tiltakene skal beskrives i SHA-planen.

Hovedmål er at intensjonene og reglene i Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser, byggherreforskriften følges for å unngå ulykker som fører til:

- Personskader
- Miljøskader
- Materiellskader

2 BEGREPER OG DEFINISJONER

- SHA-plan:** Ivaretagelse av arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø
- HMS-plan:** Summen av ivaretagelse av sikkerhet, helse og arbeidsmiljø samt ivaretagelse av ytre miljø
- Bygge- eller anleggsarbeid:** All virksomhet som direkte er knyttet til oppføring, ombygging, reparasjon, vedlikehold og riving av bygninger og bygging og reparasjon av anlegg.
- Entreprenørene:** Samlebegrep for arbeidsgivere og enmannsbedrifter.
- Risiko:** Kombinasjon av sannsynligheten for en hendelse og konsekvensen av den.
- Risikoanalyse:** Systematisk fremgangsmåte for å beskrive eller beregne risiko.
Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser samt konsekvenser og årsaker for disse.
- Risikovurdering:** Samlet prosess som består av planlegging, risikoanalyse og risikoevaluering
- SJA (sikkerjobb analyse):** Identifisering av farer forbundet med enkelte trinn i en jobbsekvens samt forslag til tiltak for å eliminere eller kontrollere risikomomentene.
- Tiltak:** Tiltak som settes i verk for å redusere eller unngå risiko eller avvik.
- Avvik:** Mangel på oppfyllelse av krav.
- Ulykke:** Uønsket hendelse som resulterer i utilsiktet skade på personer, materielle verdier og miljø. Grensen for å definere materiell skade som en ulykke er satt til kr. 10 000,-
- Materiell skade:** Uønsket hendelse som har medført skade på materielt utstyr
- Miljøskade:** Uønsket hendelse som har medført utslipp av kjemikalier til jord, luft og vann hvor det fremgår av stoffets produktdatablad at dette kan medføre skade på omgivelsene

3 ORGANISERING AV SHA-ARBEIDET

3.1 Generelt

Basert på byggherreforskriftens krav skal byggherren sørge for at hensynet til arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser blir ivaretatt. Denne SHA-planen er ett verktøy i den forbindelse.

SHA-planen skal utarbeides i prosjekteringsfasen, tilpasses det enkelte bygge- eller anleggsarbeid og inneholde følgende:

- Beskrivelse av bygge- og anleggsplassens organisering, rolle og ansvarsfordeling
- Framdriftsplan for anlegget, og når de ulike arbeidsoperasjoner skal finne sted
- Beskrivelser av de spesifikke tiltakene for arbeid som kan innebære fare for liv og helse
- Rutiner for avviksbehandling

Planen skal være lett tilgjengelig, og gjøres kjent for alle som arbeider på arbeidsplassen.

Byggherren skal ettersom arbeidet med prosjektet skrider fram påse at planen revideres og ajourføres dersom det oppstår endringer som har betydning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

Planen skal oppbevares i seks måneder etter at bygge- og anleggsarbeidene er avsluttet.

3.2 Organisasjonskart

Organisasjonskartet angir rollefordeling og entrepriseform.

Byggherre:	Løten kommune
Byggherrens SHA-ansvarlige:	Jens Petter Østerhaug
Koordinator prosjektering:	COWI AS v/Øyvind Hillestad
SHA-koordinator i byggetiden:	Byggherrens byggeleder
Anleggsleder:	Entreprenøren v/.....
Entreprenørens HMS-ansvarlige:	
Entreprenørens stedlige SHA-verneombud:	

3.3 Ansvar og myndighetsforhold

Det vises til Byggherreforskriften og Arbeidsmiljøloven (hovedbedrift) for nærmere beskrivelse av rollene i kapitlene nedenfor.

3.3.1 Byggherre

Byggherren har det overordnede ansvaret for utarbeidelse av SHA-planen, og for at risikoforholdene som kommer fram under planlegging- og prosjekteringsfasen blir innarbeidet i planen. Der det er utpekt byggherrens representant skal den ivareta byggherrens plikter iht. skriftlig avtale.

Der det er utpekt byggherrens representant skal all tekst i SHA-planen om byggherren forstås byggherrens representant.

3.3.2 Byggherrens representant

Byggherren kan skriftlig avtale at en juridisk eller fysisk person på byggherrens vegne skal gjennomføre nærmere angitte plikter etter byggherreforskriften. Byggherren skal vurdere om byggherrens representant har andre plikter som kan komme i konflikt med de oppgaver vedkommende skal gjennomføre på vegne av byggherren (dobbeltrolle).

3.3.3 Den prosjekterende

Den prosjekterende skal risikovurdere forhold knyttet til SHA når det gjelder valg av arkitektonisk og teknisk løsning. Forhold som har betydning for fremtidige arbeider skal dokumenteres i FDV-dokumentasjon.

3.3.4 Koordinator

Byggherren kan velge å utpeke koordinator og overføre plikter gjennom skriftlig avtale. ([Forslag til avtaler NS 8440 A og B](#)). Koordineringen jf. BHF § 14 skal ha fokus på samordning av arbeidsoppgaver og overordnet fokus på risiko og oppfølging.

3.3.5 Hovedbedrift

Hovedbedrift skal utpekes der det er flere entreprenører i prosjektet.

Hovedbedriften skal ha ansvar for samordning av HMS-arbeidet iht. § 2-2 i Arbeidsmiljøloven:

- Sørge for at samordningen gjøres kjent for vernetjenesten og tillitsvalgte, og for at kopi av skjemaet 504 om samordning i [vedlegg 2](#) henges opp på arbeidsplassen.
- Følge opp kravene i kap. 6 og 7.
- Gjennomføring av vernerunder.

3.3.6 Entreprenørene (arbeidsgivere og enmannsbedrifter)

Samtlige entreprenører skal:

- Følge byggherrens SHA-plan og anvisninger fra byggherren eller koordinator for utførelsen.
- Orienterer byggherren om risikoforhold som ikke er beskrevet i SHA-planen
- Sørge for at de forebyggende tiltakene i BHF § 9 gjennomføres.
- Innarbeide relevante deler fra byggherrens SHA-plan inn i egen HMS-plan slik at bestemmelsene kan identifiseres.
- Informere byggherren om avvik fra SHA-planen som kan ha betydning for arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.
- Informere verneombudet og alle arbeidstakerne om SHA-planen før oppstart av bygge- eller anleggsarbeidet.
- Informere arbeidstakerne og verneombudet om tiltak i forbindelse med sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen.
- Gjennomføre "Sikker-jobb-analyse" eller tilsvarende i forkant av særlig risikofylte aktiviteter.
- Rapportere avvik, ulykker og nestenulykker jf. kap. 7.2 og kap. 8.

4 RISIKOFORHOLD

4.1 Risikovurdering

Byggherren har foretatt risikovurdering for VA-anlegg Kvernhuslykkja – Budor, Etappe 1 og 2.

Skjema på neste side viser hendelser som krever risikoreduserende tiltak (rødt) og hendelser der tiltak må vurderes (gult). Hendelser markert med grønt er vurdert til å ha så lav risiko at tiltak vanligvis ikke er nødvendig.

Den prosjekterende må benytte vedlegg 3 i forbindelse med risikovurdering av bygge- eller anleggsprosjektet. Tabellen på neste side skal fylles ut.

Byggherrens risikovurderinger med tiltak er ikke nødvendigvis uttømmende.

Entreprenøren(e) skal også gjøre selvstendige risikovurderinger med tiltak knyttet til dette oppdraget.

Entreprenøren(e)s risikovurderinger med tiltak skal vedlegges denne planen.

4.2 Oppfølging

Dokumentasjon på entreprenørenes gjennomgang av risikoreduserende tiltak i form av sikkerjobbanalyse eller evt. andre tiltak skal overleveres byggherren før oppstart av de aktuelle arbeidsoppgavene/aktivitetene og løpende i kontraktstiden.

Alle parter tilknyttet dette oppdraget skal gi løpende tilbakemelding til byggherren eller koordinator for utførelsen om eventuelle nye risikofylte hendelser utover det som er angitt i skjemaet på neste side, samt entreprenøren(e)s risikovurderinger.

4.3 Sikkerjobb analyse (SJA)

Entreprenøren(e) skal som minimum utføre sikkerjobbanalyse for de hendelser der risikoen er merket med rød eller gul farge i skjema om risikoforhold på neste side. Entreprenøren(e) er samtidig ansvarlig for løpende å vurdere hvilke andre arbeidsoperasjoner som grunnet ytre forhold eller på grunn av sammenfallende operasjoner i tid, som krever utarbeidelse av SJA.

Når det er krav til SJA så skal denne utarbeides skriftlig før arbeidet igangsettes av de som skal utføre jobben inkludert relevant personell fra ledelsen. Tiltak identifisert i SJA'en skal gjennomføres og følges opp av entreprenøren(e).

Fylles inn av byggherren etter gjennomgang av risikoforhold, se underliggende dokument, vedlegg 3

Hendelser						
Prosjekt:	VA-anlegg Kvernhuslykkja – Budor, Etappe 1 og 2		Formål:	Unngå skader på personell eller miljø		
Sted:	Langs Budorvegen fra Kvernhuslykkja og forbi Skistadion, Løten kommune					
Dato:	20.11.2018					
Utarbeidet av:	Øyvind Hillestad og Kristian Dalen					
Prioritetsliste	Årsak/Forutsetninger	R=KxS	* Risikoreduserende tiltak	Ansvar	Frist	OK/ dato
1. Arbeid nær installasjoner i grunnen	Ikke anvist/peilet VA-anlegg og kabler	K2x2	Påvisning av kabler og rør	Entrepr m/alle ansatte		
2. Arbeid nær høyspentledninger og elektriske installasjoner	Ikke anvist/peilet	K3x2	Ha kontroll på HS-kabler og HS-linjer som kan komme i kontakt med under graving, og overholde krevde minimumsavstander	Entrepr m/alle ansatte		
3. Budorvegen - arbeid på steder med passerende trafikk	Påkjørsler, skade på personer eller miljø	K3x2	Skilte godt, kontinuerlig etterfylle grøft i veg, forsiktig maskinarbeid, sørge for arbeidere følger trafikker og dirigerer når farlig situasjon kan oppstå. Ramper anlegges i sikker avstand fra grøfter slik at fare for ras eller utglidning ikke skjer.	Entrepr Mask.f. /grunna		
4. Arbeid hvor personer kan bli utsatt for ras eller synke i gjørme	Sammenbrudd, ras. OBS! Dype grøfter!	K3x2	Grave sikre skråninger, bruke grøftekasser ved behov, Ingen personer i utsatt grøft eller nær usikre kanter, minst to rømningsveger.	Entrepr m/alle ansatte		

5. Arbeid som medfører bruk av sprengstoff	Dårlig sikring/tildekking	K3x2	God tildekking før sprenging, varsling for å sikre at ingen personer er i nærheten.	Entrepr . m/alle ansatte		
6. Arbeid i sjakter, underjordisk masseforflytning og arbeid i tunneler	Ikke aktuelt					
7. Arbeid som medfører fare for drukning	Fall i elver	K3x2	Alltid minst to personer ved arbeid i eller nær elver.	Entrepr m/alle ansatte		
8. Arbeid i senkekasser der luften er komprimert	Ikke aktuelt					
9. Arbeid som innebærer fare for skade på automatisk fredede kulturminner (kull-, fangst-, jernutvinningsgroper m.m.).	Ikke sikret grop med sikkerhetssone, maskiner og utstyr i sikkerhetssone.	K4x1	Entreprenøren skal gjerde inn hele sikkerhetssonen der det er kulturminner innen hele aktuelle anleggsområde.	Entrepr med alle ansatte		
10. Arbeid som innebærer at personer kan bli skadet ved fall eller av fallende gjenstander, slik som heising av kummer, rør og masser	Festes dårlig, fester ryker, opphold under heisende gjenstander.	K3x2	Sikre at all heveutstyr er skikkelig festet, sikret og utføres med sertifisert utstyr, samt at personell aldri står under heisende gjenstand	Entrepr med alle ansatte		
11. Arbeid som innebærer riving av bærende konstruksjoner	Ikke aktuelt, ingen bærende konstruksjoner.					
12. Arbeid med montering eller demontering av tunge elementer	Ikke aktuelt, se punkt 10.					
13. Arbeid som innebærer fare for helseskadelig eksponering for støv, gass, støy eller vibrasjoner	Personer kan bli utsatt for støv og støy.	K1x3	Bruk av personlig verneutstyr.			

14. Arbeid som utsetter personer for kjemiske eller biologiske stoffer som kan medføre en belastning for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, eller som innebærer et lov- eller forskriftsfestet krav til helsekontroll	Personer kan skades ved væske på hud, øyne etc. Miljø kan skades ved utslipp.	K3x1	Væske oppbevares og behandles i henhold til datablad. Holde maskiner og utstyr i orden, slik at unødige utslipp ikke forekommer. Bruk av gassmåler ved nedstigning i kum.	Entrepr m/alle ansatte		
15. Arbeid med ioniserende stråling som krever at det utpekes kontrollerte eller overvåkte soner	Ikke aktuelt					
16. Arbeid som innebærer brann- og eksplosjonsfare	Brann i maskiner og brakke.	K1x1	Sikre tilgjengelig slukkeutstyr i maskiner og brakker.			
17. Graving nær bekk/elv	Grunnbrudd, ras, utsiging veg	K3x2	Grave sikre skråninger, bruke grøftekasser, eventuelt spunte.	Entr. m/alle ansatte		
18. Fallulykker	Skade på grunn av glatt grunn.	K2x4	Sørge for at glatte arealer er strødd, både innen rigg- og anleggsområde	Entrepr med alle ansatte		

R = risiko, K = konsekvens, S = sannsynlighet. Byggherren eller koordinator for utførelsen kvitterer ut at risikoreducerende tiltak er utført.

5 TIDS- OG FREMDRIFTSPLANER

Byggherrens overordnede fremdriftsplan for prosjektet med oppstarts- og ferdigstillelsesdato og eventuelle delfrister for prosjektet fremgår av konkurransegrunnlaget.

Entreprenøren(e)s fremdriftsplan(er) skal synliggjøre de ulike hovedarbeidsoppgavene og rekkefølgen for disse for å tydeliggjøre behovet for koordinering av aktivitetene på bygge- eller anleggsplassen.

Koordinator for utførelsen skal gjennomgå entreprenøren(e)s framdriftsplan(er) mhp SHA og avklare eventuelle risikoforhold mellom entreprenørene.

Byggherren skal godkjenne framdriftsplanen(e).

Vedkommende som har ansvaret for å sette opp framdriftsplanen skal oppdatere planen fortløpende med revisjonsdato.

6 SHA-KRAV SOM SKAL INN I HMS-SYSTEMET

6.1 Generelt om helse, miljø og sikkerhet (HMS)

HMS er summen av ivaretagelse av arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ivaretagelse av ytre miljø.

Entreprenørene skal drive et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid jf. forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).

Byggherren skal til enhver tid ha anledning til å gjennomføre innsyn/kontroll av entreprenørens HMS-system for prosjektet. Planlagte revisjoner skal varsles til entreprenørene innen rimelig tid.

Entreprenørene skal uten ugrunnet opphold varsle byggherren dersom Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter har foretatt kontroll eller gitt pålegg om å stoppe arbeidet, utbedre systemfeil eller liknende som har betydning for gjennomføring av bygge- eller anleggsarbeidet.

Entreprenøren må oppfylle de forebyggende tiltakene i byggherreforskriftens § 9 og levere månedsrapport jf. vedlegg 5.

6.2 Opplæring, kompetanse og språkkrav

Entreprenøren(e) skal sørge for at arbeidstakerne, også nytilsatte, får opplæring og har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for gjennomføring av bygge- og anleggsarbeidet.

Kvalifikasjoner og opplæring skal kunne dokumenteres. Slik dokumentasjon skal være tilgjengelig for hovedbedrift.

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere slik at vedkommende forstår og kan gjøre seg forstått på norsk i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Tilsvarende gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsplassen.

6.3 Personlig verneutstyr

For alt arbeid skal det benyttes vernetøy som er CE-merket.

For arbeid ved veg kreves verneklasse 3 (for eksempel jakke i verneklasse 2 + bukse i verneklasse 1).

Alle arbeidere skal benytte hjelm og vernefottøy. Brillor skal benyttes ved sveising, bruk av vinkelsliper og ved andre aktiviteter der materiale kan sprute opp.

Besøkende skal som minimum benytte hjelm og vernesko.

Øvrig personlig verneutstyr benyttes i tråd med krav i HMS-plan. Der det er behov for slikt utstyr er den enkelte entreprenør også ansvarlig for å påse at andre i nærheten benytter slik beskyttelse, eller at området avspærres i tilstrekkelig omfang.

6.4 Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet

Aktuelt dersom arbeidet vil vare utover 30 virkedager eller den forventede arbeidsmengden overstiger 500 dagsverk

Senest en uke før arbeidet igangsettes sender den prosjekterende, hovedbedriften eller entreprenøren inn forhåndsmelding på fastsatt skjema (vedlegg 4) til Arbeidstilsynet om arbeidet.

Hovedbedriften er ansvarlig for at forhåndsmeldingen henges opp synlig på bygge- og anleggsplassen og at den oppdateres.

6.5 Vernerunder

Hovedbedriften skal gjennomføre vernerunder (hver annen uke). Koordinator for utførelsen skal ha innkalling til vernerunder og skal ha anledning til å delta på disse. Verneombud fra de enkelte arbeidsgivere og enmannsbedrifter innkalles etter behov.

Hovedbedriften fører referat fra vernerundene og distribuerer disse til koordinator for utførelsen og med kopi til byggherren og samtlige firmaer på bygge- eller anleggsplassen.

Det er å foretrekke at vernerundene avvikles i forkant av byggemøte, slik at evt. vesentlige mangler påpekt i vernerunde, kan tas opp som sak i etterfølgende byggemøte.

7 BEREDSKAPSPLAN

7.1 Beredskapsplanens innhold

Hovedbedrift skal utarbeide en beredskapsplan for bygge- og anleggsplassen som skal være klar i god tid før anleggsstart, og som minst skal inneholde:

- Handlingsplan for ulykke, brann og forurensning.
- Ressurser og materiell til bruk ved ulykker, brann og utslipp
- Varslingsplan ved ulykke

Beredskapsplanen skal være tilgjengelig på arbeidsplassen, og skal være godt kjent blant alle som arbeider på bygge- og anleggsplassen.

Planen skal gi en oversikt over nødvendige ressurser, dvs. førstehjelpsutstyr og beredskapsmateriell (brannslukningsapparat, oppsugingsmiddel osv).

Varslingsplanen for ulykke skal være en felles plan for hovedbedrift og byggherren i henhold til denne SHA-planen og det skal fremgå navn og telefonnummer på de som skal varsles.

Etter en alvorlig ulykke og alvorlige nestenulykker skal byggherren varsles umiddelbar og det skal gjennomføres debrifing for berørt personell. Beredskapsplan skal derfor inneholde en oversikt over hvem som skal delta og lede denne gjennomgangen.

Handlingsplanene i beredskapsplanen skal gjennomgås grundig i forbindelse med et byggemøte tidlig i kontraktperioden. For større risikofylte arbeider skal det i tillegg holdes minst en beredskapsøvelse tidlig i kontraktperioden. Beredskapsøvelsen tilpasses en tenkelig uønsket hendelse for bygge- og anleggsarbeidet.

7.2 Varslingsplan ved ulykke

I beredskapsplanen skal det være en egen varslingsplan for ulykke som hovedbedrift har ansvar for å utarbeide. Planen sendes alle entreprenørene i god tid før oppstart av bygge- og anleggsarbeidene.

Den enkelte entreprenør har ansvar for å informere og gi opplæring til sine ansatte på bygge- og anleggsplassen om denne planen.

Planen skal slås opp i brakkene synlig for alle (for eksempel spisebrakker og kontorbrakker).

Den første på ulykkesstedet skal gi eventuell førstehjelp og sørge for å varsle hovedbedrift.

Hovedbedriften er ansvarlig for varsling og all rapportering av ulykke etter følgende retningslinjer:

Hendelse:	Varsling når:	Varsling av hvem:	Varsling til hvem:	Rapportering til byggherren:
Alvorlige ulykker (K4 og K3)	Når det skjer	Hovedbedrift	• Politi • Arbeidstilsynet • Byggherren • DSB ved brann- og sprengningsulykker • Brannvesenet ved brann- og forurensningsulykker • Koordinator for utførelsen • Verneombud • Pårørende (politi ved dødsulykke)	Skriftlig, jf. kap. 8
	Når varsling er utført av hovedbedrift	Byggherren	• Intern varsling i kommunen. • Eventuell varsling til media	
Øvrige ulykker (K2 og K1)	Senest innen 48 timer	Hovedbedrift	• Byggherren • DSB og Arbeidstilsynet ved sprengnings- og elektrisitetsulykker • Verneombud	Skriftlig jf. kap. 8
Nestenulykker	Senest inne 14 dager	Hovedbedrift	• Byggherren • Verneombud	Skriftlig jf. kap. 8

Følgende skadeklasser er definert:

Skadeklasse	Personskade	Materiell skade	Miljøskade
K4	Død	> NOK 5 mill	Katastrofal miljøskade med restaureringstid over 10 år
K3	Alvorlig personskade med mulig varig mèn	> NOK 1 mill	Kritisk miljøskade med restaureringstid 5-10 år
K2	Personskade med fravær	> NOK 50 000	Moderat til alvorlig miljøskade med restaureringstid 1 – 5 år
K1	Personskade uten fravær	> NOK 10 000	Minimal miljøskade med restaureringstid under 1 år

8 AVVIKSBEHANDLING OG UØNSKEDE HENDELSER

Avvik skal gjennomgås i byggemøter for klarlegge årsaksforholdet og hindre gjentatte avvik og ulykker. Alle entreprenører og deres ansatte skal sørge for å registrere og rapportere avvik som oppstår ved hans arbeider. Avvik i forbindelse med ulykker rapporteres skriftlig til byggherren jf. kap. 7.2, og andre avvik rapporteres skriftlig til byggherren, hovedbedrift og/eller koordinator for utførelsen.

Følgende hendelser skal rapporteres som avvik i avviksskjema:

- Alle typer ulykker i henhold til kap. 7.2
- Brudd eller mangelfull oppfølging av krav i SHA-planen, rutiner eller forskrifter
- Brudd på entreprenørenes HMS-bestemmelser
- Avvik i forhold til fremdrift

Den enkelte entreprenør kan benytte sitt eget avviksskjema eller vedlagte avviksskjema, vedlegg 6.

Korrigerende tiltak skal fremgå av avviksskjemaet.

Entreprenørene skal sørge for at informasjon og erfaringsoverføring fra avviksbehandlingen blir gitt til alle som jobber på det aktuelle prosjektet.

Entreprenørene er ansvarlig for å lukke avvik nevnt ovenfor.

Byggherren har også plikt til å melde avvik til hovedbedriften og/eller koordinator for utførelsen om hendelser som vil ha betydning for entreprenørenes arbeider. Slike avvik meldes på vedlagte avviksskjema og lukkes av byggherren.

I større bygge- eller anleggsprosjekter skal uønskede hendelser rapporteres. Dette er hendelser som kan føre til alvorlige konsekvenser. Disse hendelsene skal rapporteres til koordinator for utførelsen og gjennomgås i byggemøter.

Når en hendelse inntreffer kan det i enkelte tilfeller være vanskelig å avgjøre om hendelsen skal rapporteres som et avvik. I slike tilfeller, og når hendelsen ikke er alvorlig der og da, skal hendelsen rapporteres i førstkomende byggemøte. Koordinator for utførelsen i samarbeid med byggherren vil avgjøre om hendelsen skal rapporteres som avvik på avviksskjema eller rapporteres som en uønsket hendelse i referatet fra byggemøtet.